

Організація методичної роботи в ліцеї

1. Зміст, завдання та роль методичної роботи в ліцеї.

Якість освітнього процесу в ліцеї, його результати певною мірою залежать від учителя, його теоретичної підготовки, педагогічної та методичної майстерності. Методична робота – це робота, яка сприяє поліпшенню фахової підготовки педагогічних кадрів у ліцеї, спонукає кожного вчителя до підвищення свого фахового рівня; сприяє взаємному збагаченню членів педагогічного колективу педагогічними знахідками, дає змогу молодим учителям вчитися педагогічній майстерності у старших і досвідченіших колег, забезпечує підтримання в педагогічному колективі духу творчості, прагнення до пошуку.

Зміст методичної роботи: - поглиблення філософсько-педагогічних знань, які спрямовані на відродження і розвиток національної освіти в Україні, вивчення педагогічної теорії і методики навчання і виховання, психології, етики, естетики, поглиблення науково-теоретичної підготовки з предмету і методики його викладання з урахуванням вимог Закону “Про мови” в Україні; - вивчення діалектики і принципів розвитку української національної школи. Збагачення педагогічних кадрів надбаннями української педагогіки, науки, культури. Вивчення теорії досягнень науки з питань викладання предметів, володіння сучасними науковими методами. Глибоке вивчення і практична реалізація оновлених програм і підручників, розуміння їх особливостей і виконання з позицій формування національної школи; - освоєння методики викладання додаткових предметів. Випереджаючий розгляд питань методики вивчення складних розділів навчальних програм з демонструванням відкритих уроків, застосуванням наочних посібників, ТЗН, дидактичних матеріалів; - освоєння і практичне застосування теоретичних положень загальної дидактики, методики і принципів активізації навчальної діяльності учнів і формування у них наукового світогляду, виходячи з вимог етнопедагогіки; - систематичне інформування про нові методичні рекомендації, публікації по змісту і методиці навчально-виховної роботи, глибоке вивчення відповідних державних нормативних документів; -

впровадження досягнень етнопедагогіки, психології і окремих методик та впровадження в діяльність педагогічних колективів зразків національної культури і традицій.

Завдання методичної роботи: підвищення наукового рівня вчителя: підготовка вчителя до засвоєння ним змісту нових програм і технологій їх реалізації; постійне ознайомлення з досягненнями психолого-педагогічних дисциплін і методик викладання; вивчення і втілення у шкільну практику передового педагогічного досвіду, творче використання перевірених рекомендацій: збагачення новими, прогресивними і досконалими методами і засобами навчання; постійне вдосконалення навичок самостійної роботи вчителя, надання йому кваліфікаційної допомоги як у питаннях теорії, так і в практичній діяльності, у підвищенні результативності його педагогічної праці.

2. Функції методичної роботи в школі:

А) *функція планування* – важливий підготовчий етап методичної роботи, яка полягає у визначенні системи заходів, що забезпечать досягнення найкращих результатів;

Б) *організаційна функція* проявляється в діяльності, пов'язаній з удосконаленням структури методичної роботи, змісту діяльності різних її складових;

В) *діагностична функція* – вимагає регулярного вивчення ступеня розриву між реальним рівнем компетентності педагогів, що виявляється в узагальненому результаті їх праці, та вимогами суспільства до якості діяльності конкретних працівників освіти в умовах розбудови освіти;

Г) *прогностична функція* вимагає визначення знань та умінь, необхідних педагогам у майбутньому;

Д) *моделююча функція* полягає у розробці принципово нових положень навчально-виховної роботи в школі, у формуванні та впровадженні моделей передового досвіду, їх експериментальній перевірці, після якої вони можуть бути використані як зразки для впровадження;

Е) *відновлювальна функція* передбачає відновлення частково забутих або втрачених учителями знань після закінчення педагогічного навчального закладу;

Є) *корегуючи функція* спрямована на виправлення в діяльності педагогів недоліків, пов'язаних з використанням застарілих методик, що не відповідають вимогам сучасності;

Ж) *пропагандистська функція* спрямована на інформування педагогів, їх агітацію щодо впровадження у практику досягнень науки, передового педагогічного досвіду;

З) *контрольно-інформаційна функція* полягає в утворенні і підтримці стабільного зворотнього зв'язку, в оцінці відповідності наслідків методичної роботи плановим завданням та нормативним вимогам.

3. Методична робота в ліцеї передбачає такі напрями:

1) поглиблення філософсько-педагогічних знань, спрямованих на відродження й розвиток національної освіти в Україні, вивчення педагогічної теорії та методики навчання і виховання, психології, етики, естетики, поглиблення науково-теоретичної підготовки з предмета і методики його викладання з урахуванням вимог Закону «Про мови» в Україні;

2) вивчення діалектики і принципів розвитку української освіти; збагачення педагогічних кадрів надбаннями української педагогіки, науки, культури; вивчення теорії та досягнень науки з питань викладання предметів, володіння сучасними науковими методами; глибоке вивчення й практична реалізація оновлених програм і підручників, розуміння їх особливостей і виконання з позиції формування національної освіти;

3) освоєння методики викладання додаткових предметів; випереджувальний розгляд питань методики вивчення складних розділів навчальних програм з проведенням відкритих уроків, використанням наочних посібників, ТЗН, дидактичних матеріалів;

- 4) освоєння і практичне застосування теоретичних положень загальної дидактики, методики та принципів активізації навчальної діяльності учнів і формування у них наукового світогляду, виходячи з вимог етнопедagogіки;
- 5) систематичне інформування про нові методичні рекомендації, публікації щодо змісту й методики навчально-виховної роботи, глибоке вивчення відповідних державних нормативних документів;
- 6) упровадження досягнень етнопедagogіки, психології та окремих методик і передового педагогічного досвіду із зверненням особливої уваги на використання в діяльності педагогічних колективів зразків національної культури і традицій.

4. Основні форми методичної роботи в школі

Методичну роботу в школі проводять в індивідуальній і колективній формах. Індивідуальна форма - ця форма методичної роботи вчителів є складовою їх самоосвіти. Зміст індивідуальної самоосвіти педагога охоплює систематичне вивчення політичної, психолого-педагогічної, наукової літератури, безпосередню участь у роботі шкільних методичних комісій, семінарів, конференцій, педагогічних читань; розробку окремих проблем, пов'язаних з удосконаленням навчально-виховної роботи; проведення експериментальних досліджень; підготовку доповідей, виступів по радіо, телебаченню, огляд і реферування педагогічних та методичних журналів, збірників та ін.

Організація самоосвіти передбачає зв'язок самоосвіти з практичною діяльністю педагога; систематичність і послідовність самоосвіти, постійне ускладнення її змісту і форм; гласність і наочність результатів самоосвіти в педагогічному колективі; створення в школі умов для звернення педагогів до нових досягнень науки і передового педагогічного досвіду; завершеність самоосвітньої роботи на кожному її етапі (доповіді, участь у семінарі, підготовка виступу, написання реферату, підготовка доповіді, участь у засіданні педагогічної ради, науково-практичній конференції та ін.).

Коллективні форми

1. Відкриті уроки - одна з колективних форм методичної роботи, їх мета - підвищення майстерності всіх учителів. Основні завдання відкритих уроків: упровадження в практику вчителів передового педагогічного досвіду і результатів досліджень педагогічної науки, спрямованих на розв'язання завдань, що стоять перед національною школою.

2. Взаємовідвідування вчителями уроків - має істотне значення у підвищенні педагогічної майстерності вчителів. Якщо молодий і недосвідчений учитель відвідає урок, що його проводить старший колега, то він може збагатити свій методичний багаж. Якщо ж досвідчений педагог відвідає урок менш досвідченого колеги, то зможе порадити йому, як удосконалити той чи той момент уроку. Можливо, й досвідчений педагог знайде щось корисне для себе у молодшого колеги.

5. Напрями методичної роботи.

Предметні методичні комісії вчителів або предметні комісії - центр методичної роботи, вивчення і втілення досягнень теорії та передового досвіду в практику навчання конкретних навчальних дисциплін. Вони створюються у великих школах, де один предмет викладають кілька вчителів. Існують також методичні об'єднання вчителів початкових класів та об'єднання класних керівників і вихователів. Методичні комісії можуть заслуховувати й обговорювати доповіді з найактуальніших питань навчання і виховання, нову фахову літературу, організовувати взаємовідвідування уроків, проведення і обговорення відкритих уроків, виготовлення наочності, застосування технічних засобів навчання. План роботи методичних комісій складають на навчальний рік. На першому організаційному засіданні обирають голову і секретаря терміном на один рік, обговорюють проєкт плану роботи і доповнюють його, обмінюються досвідом з питань підготовки до нового навчального року.

4. Форми методичної роботи в школі.

У системі шкільних і міжшкільних предметних методичних об'єднань можуть створюватися творчі (проблемні) групи у складі 8—10 добре теоретично підготовлених учителів, які працюють над вирішенням актуальних проблем навчально-виховного процесу (наприклад, використання комп'ютера у навчальному процесі, формування світогляду учнів у процесі вивчення навчальної дисципліни, диференційоване навчання та ін.).

5. Методичні кабінети — створюють у великих основних і середніх школах для надання вчителям і вихователям методичної допомоги. Вони знайомлять учителів з досягненнями педагогічної науки і передового педагогічного досвіду. В методичних кабінетах збирають кращі зразки тематичних та поурочних планів, методичні розробки класних годин, розробки складних тем навчальних програм, зразки художньої й технічної творчості учнів, саморобні прилади, матеріали з узагальнення досвіду навчально-виховної роботи кращих педагогів та ін.

6. Одним із шляхів підвищення методичного рівня вчителів є залучення їх до розробки актуальної для педагогіки і школи проблеми. Наукову проблему обирають з таким розрахунком, щоб до її розробки можна було залучити всіх педагогів школи.

7. Семінар-практикум — продуктивна форма методичної роботи. Цінність його в тому, що вчителі самостійно опрацьовують педагогічну літературу з обговорюваної проблеми, аналізують власний досвід. Опрацьовані матеріали учасники семінарупрактикуму оформляють у вигляді рефератів або доповідей.

8. Педагогічні читання — сприяють підвищенню педагогічної майстерності вчителів. Мають на меті узагальнення і поширення передового педагогічного досвіду і проводяться з актуальної педагогічної тематики, їх можна організувати у школі, районі, області, країні.

9. Учителі школи впродовж певного періоду працюють над окремими темами проблеми і на шкільних педагогічних читаннях доповідають про результати свого дослідження. Районні педагогічні читання організовують на базі кращих доповідей, відібраних на шкільних педагогічних читаннях.

10. Науково-практична конференція (районна, обласна чи республіканська) — ефективна форма методичної роботи. З темою конференції педагогічну громадськість ознайомлюють заздалегідь. На пленарному засіданні

розглядають основні питання проблеми, яка виноситься на обговорення, а під час роботи секцій обговорюють конкретніші питання навчально-виховної роботи, відвідують і обговорюють уроки та виховні заходи у кращих школах. 11. Діяльність шкіл передового досвіду — спрямована на вивчення та поширення передового педагогічного досвіду. Такі школи безпосередньо демонструють зразки навчально-виховної роботи відвідувачам, організують розповіді керівників або кращих учителів про систему своєї роботи, забезпечують відвідування та обговорення уроків або виховних заходів зі слухачами, оформляють спеціальні буклети з описом передового досвіду та ін. 12. Практичні заняття — відвідування уроків керівників шкіл, аналіз цих уроків з метою вивчення їх системи роботи, відвідування уроків молодих учителів директором школи, взаємовідвідування уроків учителями, консультації керівників школи, ознайомлення з творчою лабораторією керівника школи. 13. До форм теоретичних занять у школі передового досвіду відносять спільне вивчення програм, підручників, методичних посібників, психолого-педагогічних вимог до уроків, дидактичних принципів і шляхів їх реалізації; систематичне інформування слухачів школи про новини науково-методичної і психологопедагогічної літератури; вивчення актуальних питань педагогіки і методики навчання та ін. 14. Опорні школи — важлива ланка методичної роботи. Вони мають належну навчально-матеріальну базу, творчий педагогічний колектив і відповідні результати в навчально-виховній роботі. На базі опорної школи проводять індивідуальні та групові консультації, стажування, науково-практичні конференції, педагогічні читання, семінари-практикуми тощо. 15. Експериментальний педагогічний майданчик. Відповідно до «Положення про експериментальний педагогічний майданчик» (1993) такі майданчики створюють для реалізації педагогічних ініціатив, спрямованих на оновлення змісту, впровадження принципово нових технологій у практику закладів освіти. Ініціатором створення може бути будь-яка особа чи заклад освіти. 16. Творчі звіти вчителів — використовують перед атестацією педагогічних працівників. Звітуючи на педагогічній раді, вчитель ділиться своїми знахідками,

методичними доробками, знайомить інших учителів з технологією власного досвіду.